

DSS

Društvo
slovenskih
skladateljev

Koncertni
atelje

SLAVLJENCI

Miha ROGINA – *saksofon*

Simon KLAVŽAR – *tolkala*

Sae LEE – *klavir*

Janez PODLESEK – *violina*

Eldar SAPARAYEV – *violončelo*

Rok ZALOKAR – *tonski tehnik*

PROGRAM

Vinko Globokar, Lojze Lebič,
Uroš Rojko, Bor Turel

Ponedeljek, 11. novembra 2024, ob 20.00

Klub Cankarjevega doma

Ob 19.30 – Predkoncertni pogovor z

Urošem Rojkom

Moderator: Gregor Pompe

V sodelovanju s Forumom nove glasbe
in Cankarjevim domom

www.dss.si

PROGRAM

Lojze LEBIČ

EKSPRESIJE za klavir, violino in violončelo

Bor TUREL

JESENSKA PRIPOVED

Uroš ROJKO

*IN MEMORIAM TOMAŽ LORENZ za klavirski trio**

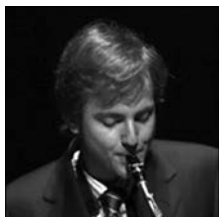
Vinko GLOBOKAR

*TERRES BRÛLÉES, ENSUITE ... – trio za klavir,
saksofon, tolkala in elektroniko*

* krstna izvedba

Miha ROGINA

Predstavljen kot »najboljši saksofonist današnje mlajše generacije« v reviji *The Sax*, Miha Rogina slovi po inovativnih interpretacijah glasbenih del.

Je dobitnik prve nagrade na desetih mednarodnih tekmovanjih. Sodeloval je s številnimi vodilnimi glasbeniki, kot sta Pierre Boulez in Fabio Luisi, ter nastopil na velikih mednarodnih koncertnih odrih po Evropi, Aziji, Ameriki in Afriki (dunajska Musikverein, pariška Salle Pleyel, Großes Festspielhaus v Salzburgu in japonska Izumi Hall).

Študij saksofona je začel v Ljubljani pri prof. M. Drevišku, nadaljeval pa v Franciji pri J.-Y. Fourmeauju, V. Davidu in na prestižnem CNSM de Paris pri C. Delangelu, kjer je diplomiral z odliko. Izpopolnjeval se je na sloviti Eastman School of Music v ZDA. Po študiju saksofona je z odliko zaključil študij orkestrskega dirigiranja na Universität für Musik und Darstellende Kunst na Dunaju, kjer je študiral pri J. Wildnerju, B. Debillyju in U. Lajovicu, zatem pa še študij zborovskega dirigiranja pri T. Langu na isti instituciji.

Kot solist je nastopil s številnimi orkestri, kot so Dunajski simfoniki, Tajska filharmonija, Hofferska filharmonija, simfonični orkestri Bruges, Saint Maur in Paris Laureates, kot tudi Slovenska filharmonija in Simfonični orkester RTV Slovenija. Kot aktivni komorni glasbenik koncertira s pianistko Sae Lee, s katero nastopata po svetu kot Duo Kalypso. Je tudi član slovenskega pihalnega seksteta Camerata Academica in kvinteta Cvilič, katerih člani so profesorji Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani.

Miha Rogina je profesor za saksofon in prodekan za študijske zadeve na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani. V letih 2013–16 je deloval kot gostujoči profesor na univerzi Senzoku Gakuen v Tokiu, od leta 2017 pa kot gostujoči profesor predava tudi na

Osaka College of Music (Japonska) in Sibelius akademiji v Helsinkih.

Mojstrske tečaje vodi na univerzah po Japonski in Evropi ter deluje kot član žirij domačih in mednarodnih tekmovanj.

Kot dirigent je vodil več orkestrrov, med njimi orkester in zbor Slovenske filharmonije, Simfonični orkester RTV Slovenija, Simfonični orkester SNG Ljubljana, orkester Slovaške filharmonije, Komorni orkester pariškega konservatorija ter Simfonični in Pihalni orkester Akademije za glasbo.

Kot član dunajskega zbora Wiener Singverein je sodeloval pod vodstvom dirigentov kot R. Muti, M. Jansons, D. Barenboim ...

Simon KLAVŽAR

Je izredni profesor tolkal na Akademiji za glasbo UL, poustvarjalno pa se posveča predvsem sodobni glasbi in sodeluje z zasedbami Ensemble Modern,

Konzerthausorchester Berlin, Schallfeld Ensemble, Kammerorchester München, Dresdner Philharmonie in drugimi. Od leta 2006 s tolkalcem Jožetom Bogolinom sestavlja tolkalni duo Drumartica, ki je nastopal na prizoriščih, kot so Carnegie Hall v New Yorku, Hermitage Theater v St. Petersburgu, Berlinska filharmonija, Auditorio de Tenerife, Künstlerhaus München, Kennedy Center v Washingtonu in Luksemburška filharmonija. Duo je bil med drugim prvouvrščen na tekmovanju IPCL Luksemburg 2009 in tekmovanju za komorno glasbo Salieri-Zinetti v Veroni leta 2012. Drumartica je svoj prvenec izdala leta 2012, v duu s saksofonistom Oskarjem Laznikom pa je Simon Klavžar izdal zgoščenko z novimi slovenskimi deli z naslovom *Saxala*.

Klavžar je kot solist in član komornih zasedb koncertiral na festivalih Mecklenburg-Vorpommern, Wolfsburg Movimentos in Festivalu klavirskega dua v Berlinu. V preteklosti je koncertiral s Stefanom Hussongom, Joonasom Ahonenom, Klavirskim duom

Shalamov, člani društva Lincoln Center Chamber Music Society, Bruceom Hamiltonom, Petrom Sadlom in Anniko Treutler. Leta 2015 je nastopil kot solist s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija na Svetovnih glasbenih dnevih, z istim orkestrom pa je leta 2022 izvedel premiero dvojnega koncerta za tolkala in saksofon *Eppur si Muove IV* skladatelja Mateja Bonina. V sezoni 2023/24 je isti koncert izvedel z Orkestrom Slovenske filharmonije, na festivalu Forum nove glasbe pa koncert za tolkala in ansambel Agate Zubel z naslovom *Flash*. Bil je član zasedbe World Percussion Group na turneji po Severni Evropi leta 2017, kot gost pa je predaval na glasbenih akademijah in univerzah Furman, Western Washington, Gdansk, Liszt Ferenc Budimpešta in Salerno ter na številnih tolkalskih festivalih. Simon Klavžar nastopa pod pokroviteljstvom podjetij Adams in Innovative Percussion.

Sae LEE

Je ena najbolj iskanih glasbenic svoje generacije. »Njena sposobnost subtilne interakcije z glasbeniki, izjemno obvladovanje instrumenta in vrhunska umetniška raven začarata občinstvo«(časopis Mainichi).

Sae je po študiju na Šoli za glasbo Toho Gakuen v Tokiu z odliko diplomirala iz klavirja in komorne glasbe na Pariškem konservatoriju pri Michelu Beroffu in Ericu Le Sageu. Je prvonagrajenka več tekmovanj, med njimi mednarodnih klavirskih tekmovanj Città di Padova in Albert Roussel ter tekmovanj komorne glasbe Fnapec, Carlo Soliva in Cidade de Alcobaça. Nastopila je na priznanem pariškem festivalu Piano à Enghien, na mednarodni konferenci Nevada-Semipalatinsk pod pokroviteljstvom kazahstanske vlade in Unesca ter v televizijskem programu japonske nacionalne televizije NHK Classic Club. Kot solistka je koncertirala s Sofijsko in Plevensko filharmonijo, Filharmoničnim orkestrom Kansai, ter Orkestrom Slovenske filharmonije, s katerim je izvedla *Simfonijo Turangalîla* O. Messiaena.

Umetniško sodeluje z baletnimi plesalci svetovnega slovesa, kot sta Aurélie Dupont (direktorica Baleta Pariške nacionalne opere) in Kevin O'Hare (direktor londonskega Kraljevega baleta). Zaposlena je kot profesorica klavirja na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani, kjer je bila izvoljena v visokošolski naziv docent za področji Klavir (2022) in Komorna igra (2021).

Janez PODLESEK

Priznani slovenski violinist in pedagog. Diplomiral je na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu profesorja Primoža Novšaka, kjer je končal tudi podiplomski študij – specializacijo. Petnajst let je bil koncertni mojster Orkestra Slovenske filharmonije in Komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije. Od leta 2018 je redno zaposlen kot docent na Akademiji za glasbo UL.

Med študijem je na državnih in mednarodnih tekmovanjih prejel več nagrad. Za študijske dosežke je leta 1999 prejel Škerjančevo nagrado, ki jo Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana podeljuje svojim najuspešnejšim dijakom, ter Prešernovi nagradi Akademije za glasbo za solistično izvedbo Mozartovega koncerta v A-duru z Orkestrom Slovenske filharmonije (2001) in Trojnega koncerta Ludwiga van Beethovna s simfoničnim orkestrom Akademije za glasbo v Ljubljani (2003).

Za seboj ima veliko recitalov in komornih koncertov. Redno deluje v godalnem kvartetu Dissonance in triu Clavimerata, s katerima je posnel več zgoščenk (I. Stravinski: *Zgodba o vojaku*, *Um a zero*, *Po slovensko*, *Dissonance*).

Veseli in navdihuje ga predvsem pedagoško delo. Uspešno poučuje na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana in Akademiji za glasbo UL, kjer vodi Komorni godalni orkester in poučuje violino ter komorno glasbo. Leta 2012 je pridobil naziv docenta za področje violine in leto zatem prejel svečano listino

Univerze v Ljubljani za izjemne pedagoške in raziskovalne dosežke. Sodeluje v ambicioznem projektu Emars, v okviru katerega ima redne poletne šole in mojstrske tečaje za violino.

Eldar SAPARAYEV

Ugledni kazahstansko-nemški violončelist slovi po svoji izvajalski strasti in izjemni virtuoznosti. Eldarjeva večplastna kariera – ki ga Jacques Leiser, menedžer

Marie Callas, hvali kot »pravega glasbenika in pesnika« – obsega vloge solista, komornega glasbenika in pedagoga. Njegova sodelovanja s prestižnimi orkestri, vključno z Bayerische Staatsoper, Malezijsko filharmonijo, Lucerne Festival Strings in Zürich Chamber Orchestra, so utrdila njegov status na sceni klasične glasbe.

Nastopal je pod taktirko uveljavljenih dirigentov, kot so Heinrich Schiff, Krzysztof Penderecki, Peter Eötvös in Reinhard Göebel, ter prizoriščih, kot so Carnegiejeva dvorana, Koncertna dvorana Walta Disneyja, Bavarska državna opera in Musikverein na Dunaju. Njegova umetnost je zapisana na posnetkih slavni del, vključno s Straussovimi *Don Kihotom* s Heinrichom Schiffom in *Rokoko variacijami* Čajkovskega, ki jih je izvedel v koncertni dvorani Walta Disneyja.

Kakor pedagog Eldar deluje kot docent na Akademiji za glasbo UL in vodi mojstrske tečaje po vsem svetu ter s svojo strastjo in strokovnim znanjem navdihuje naslednje generacije glasbenikov. Eldar je rezidenčni umetnik Astana Philharmonic Orchestra.

... O SKLADATELJIH IN NJIHOVIH DELIH

Lojze LEBIČ (1934)

Na Univerzi v Ljubljani je diplomiral iz arheologije (1957), hkrati na Akademiji za glasbo študiral dirigiranje pri Danilu Švari ter kompozicijo pri Marjanu Kozini (diplomiral 1972).

Skladateljsko je izšel iz skupine Pro musica viva, izpopolnjeval pa se je na poletnih tečajih za sodobno glasbo v Darmstadt. Po intenzivnem in kritičnem soočenju s sodobnimi kompozicijskimi težnjami si je izoblikoval osebno govorico, ki je razpeta med zvočno silovitostjo ter meditativno zadržanostjo, svetovljansko modernostjo in svojsko občutljivostjo za dediščino nekdanjih kultur in civilizacij. Lebičeva dela so bila izvajana na številnih festivalih.

Od leta 1995 je redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Leta 2003 je bil izvoljen za zunanjega člana Kraljeve Flamske Akademije za znanost in umetnost Belgije.

EKSPRESIJE

Ekspresije za klavir, violino in violončelo so nastale leta 1968 in doživele leta 1972 svojo dokončno redakcijo. Trio Lorenz jih je leta 1969 prvič javno izvajal na Koncertnem ateljeju (21. januarja 1969). Sestavljene so iz dveh stavkov, »Recitativo a due« in »Aggressivo«. Doma in v tujini je bila skladba deležna številnih pohval, leta 1972 je bila natisnjena v okviru Edicij DSS.

Lojze Lebič

Bor TUREL (1954)

Skladatelj in zvokovni umetnik Bor Turel je študiral kompozicijo pri profesorju Urošu Kreku: najprej od petnajstega leta naprej zasebno, nato pa na Akademiji

za glasbo v Ljubljani. Študij je nadaljeval na oddelku za elektroakustično glasbo Visokega državnega glasbenega konservatorija v Parizu. Udeležil se je tudi mojstrskih tečajev elektroakustične glasbe oddelka za elektronsko glasbo montrealške univerze v Orfordu v Kanadi (1976), v Salzburgu in mestu Marly-le-Roy v Franciji (1977). Leta 1992 je bil gostujoči skladatelj v elektronskem studiu Visoke šole za glasbo in dramsko umetnost v avstrijskem Gradcu. Turelova elektroakustična in druga dela so bila izvedena na številnih pomembnih mednarodnih festivalih sodobne glasbe, kot so Biennale des jeunes in Journées audiovisuelles internationales v Parizu, Situacija nova muzika v Beogradu, Štajerska jesen v Gradcu, Muzički biennale v Zagrebu, Tribuna jugoslovanske glasbene ustvarjalnosti v Opatiji, Festival sodobne komorne glasbe v Radencih, Svetovni glasbeni dnevi v Kölnu, mednarodna skladateljska tribuna Rostrum elektroakustične glasbe v Parizu (in drugih evropskih prestolnicah), Festival ISMEAM v Sárvárju na Madžarskem, Svetovni glasbeni dnevi v Københavnu, Prix Italia, Evropski mesec kulture v Ljubljani, Festival sodobne glasbe Klangspuren v Innsbrucku in Synthèse v Bourgesu v Franciji.

JESENSKA PRIPOVED

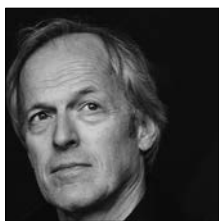
Jesenska pripoved je tretji stavek suite radiofonskih slik zvočnih pokrajin Pohorja: Glasovi pokrajine, v preobrazbah, skladatelja in zvokovnega umetnika Bora Turela. Suita je nastajala v štirih letnih časih od avgusta 2004 do maja 2005 na terenskih snemanjih na območjih Pohorja in v radijskem studiu Regionalnega centra RTV Maribor kot naročilo v počastitev 60-letnice Radia Maribor. Pri snemanjih in montaži je vseskozi sodeloval mojster zvoka Dejan Guzelj. Skladatelj je radiofonsko suito oblikoval v petih delih, ki predstavijo zvočne pokrajine Pohorja z različnimi izvirnimi zvočnimi segmenti ter avtorsko inštrumentalno in elektroakustično glasbo. Suita je dramaturško oblikovana kot cikel štirih letnih časov, ki so simbolno povezani s štirimi kozmičnimi

elementi: ognjem, zemljo, zrakom in vodo. Jesenska pripoved odseva zvočno uravnovešeno gibanje. V ekspoziciji se predstavijo konkretni zvoki iz narave: ambientov gozda, različnih voda, naravnih pojavov, kot sta začetek dežja in nevihta. Avtentične zvočne vsebine pohorskega območja: glasovi narečne govornice, ljudske pripovedi, pesemski dvogovori in zvoki vrtenja kolesa klopotca v prepletu z zvoki vode se preoblikujejo proti abstraktnemu. Turel je s to radiofonsko suito sodeloval na tekmovanju Prix Italia leta 2005 v Milanu in se v kategoriji komponirane glasbe »Radio Music« kot prvi Slovenec uvrstil med tri finaliste. Strokovna žirija, ki jo je vodil dr. John Evans, takratni odgovorni urednik glasbenega programa radia BBC 3, je za to slovensko delo v obrazložitvi izpostavila *»produkcijsko kakovost in prepričljivo izraznost zvočnih slik, ki poslušalce popeljejo skozi štiri letne čase pohorskega pogorja, hkrati pa jih očarajo z do potankosti izdelanimi in živo opisujočimi radiofonskimi elementi, ki prevzamejo vse čute.«*

Tjaša Krajnc

Uroš ROJKO (1954)

Po študiju klarineta in nato kompozicije (1977–81 pri Urošu Kreku) na Akademiji za glasbo v Ljubljani je svoje skladateljsko izpopolnjevanje nadaljeval na visokih šolah za glasbo v Freiburgu (1983–86 pri Klausu Huberju) in Hamburgu (1986–89 pri Györgyu Ligetiju). Je prejemnik DAAD štipendije (1985–87) in številnih mednarodnih nagrad. Med njimi je »Wiener Internationaler Kompositionspreis 1991«, kjer so prvonagrajeno skladbo *Inner Voices* na festivalu Wien Modern izvedli Dunajski simfoniki pod taktirko Cludia Abbada. Doma je, med drugim, prejel nagrado Prešernovega sklada (1988), Župančičevo (2012) in Kozinovo nagrado (2018). Njegova dela izvajajo po Evropi, Ameriki, Kanadi, Avstraliji in Japonski.

Rojko živi in deluje med Berlinom, Dunajem in Ljubljano. Je redni profesor za kompozicijo in glasbeno teorijo na ljubljanski Akademiji za glasbo. Od leta 2015 je izredni, od 2021 pa redni član SAZU. Kot skladatelj in kot pedagog se Rojko zavzema za odprt internacionalni ustvarjalni diskurz.

IN MEMORIAM TOMAŽ LORENZ

Tomaž Lorenz, violinist, glasbenik velikega formata, član legendarnega Tria Lorenz, predan profesor za violino in komorno igro na Akademiji za glasbo v Ljubljani, je bil v vseh pogledih izjemna osebnost. Pogosto sva se srečevala v času mojega študija klarneta na srednji glasbeni šoli (danes KGBL), pozneje na Akademiji za glasbo, kjer sem študiral kompozicijo, nato še kot kolega na isti ustanovi, ko sem postal tudi sam profesor. Njegov duhoviti, iskrivi intelekt je bil nalezljiv, kot človek in umetnik je bil zgled celim generacijam mladih glasbenikov. Veliko pozornost je posvečal interpretacijam del slovenskih skladateljev, več kot sto solističnih in komornih del je krstil, med njimi tudi, s svojo soprogo, pianistko Alenko Šček Lorenz, moj »OPUS 1«, to so *4 Novele* (4 Short Stories) za violino in klavir, ki sta jih glasbenika nato večkrat izvedla na različnih odrih takratnega jugoslovanskega prostora. Pod budnim Tomaževim mentorstvom so se na Akademiji za glasbo formirale preštivilne komorne skupine, med njimi tudi klavirski trio *Rêverie*. Žal je Tomaž Lorenz februarja 2016 preminil in njemu v spomin sem za njegove gojenke, članice klavirskega tria *Rêverie*, napisal *In memoriam Tomaž Lorenz*.

Skladba obsega tri ločene stavke. Elegični ostinato, sicer osrednja prvina uvodnega stavka, se v drugem prevesi v nemirne impulze stisnjenih dvojek v godalih, ki se postopoma zgostijo. Njihove sledi – tihi ležeči toni kot iz oddaljenosti »zadržujejo dih«, da bi v nadaljevanju postopoma spolzeli (kot solze) po zvočnem polju navzdol. Proces padanja (drsenja zvoka) se, poleg počasnih glissandov v godalih, manifestira tudi v posameznih akordnih

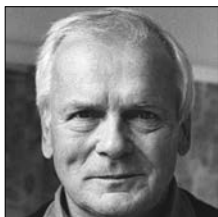
udarcih klavirja, a sprva le navidezno, saj spodnji ton akorda v kromatičnem sestopanju vedno znova izgine, medtem ko se v diskantu pojavi nov ton. Tako kljub nenehnemu padanju akord ostaja v isti legi. Postopno sestopanje glissandirajoče zvočne mase sčasoma kulminira v zgoščenost klavirskih arpeggiov, ki iniciirajo nove impulze glissandov, spominjajočih na tuljenje siren, ponovna kulminacija pa vodi v zaključno reminiscenco pritajenega drsenja in padajočega odzvanjanja klavirskih akordnih sklopov v diskantu.

Tretji stavek vnaša dinamično prepletanje agresivno komprimiranih figur, katerih uniformiranemu ponavljanju se (kot prispodoba odpora) zoperstavijo vzpenjajoče, pointilistično pulzirajoče mikrointervalne linije, da bi se v sklepnem delu vsi trije inštrumenti »zedinili« v valovanju pohitevajoče umirjajočega se padajočega »Shepard Tone«, znotraj katerega se vedno znova, komaj slišno porajajo zametki (upornega) »nasprotovanja«.

Uroš Rojko

Vinko GLOBOKAR (1934)

Rojen v Andernyju (Francija) v družini slovenskih izseljencev. Med trinajstim in enaindvajsetim letom je živel v Ljubljani, kjer je začel igrati jazzovsko glasbo.

Pozavno je študiral pri Andréju Lafosseju na Conservatoire National Supérieur de Paris (1. nagrada za pozavno in komorno glasbo). Študiral je kompozicijo in orkestrsko dirigiranje pri Renéju Leibowitzu, kontrpunkt pri Andréju Hodeiru in nadaljeval študij pri Lucianu Beriu. Krstil je veliko del za pozavno Luciana Beria, Mauricia Kagela, Karlheinz Stockhausna, Renéja Leibowitza, Louisa Andriessna, Jürga Wyttenvacha, Toruja Takemitsuja ... Napisal je več kot sto dvajset del (soli, komorna, orkestrska, zborovska dela, glasba za gledališče ...) Njegova dela so izdana pri založbah C. F. Peters in Ricordi. Svoja dela je

dirigiral z orkestri Zahodnonemškega radia, Radia France, Radia Helsinki, Radia Ljubljana, z varšavsko, jeruzalemsko, tokijsko filharmonijo ...

Leta 1969 je s C. Alsino, J. P. Drouetom in M. Portalom ustanovil improvizacijsko skupino New Phonic Art. Med letoma 1967 in 1976 je bil profesor za pozavno na kölnski Državni visoki glasbeni šoli med 1973 in 1979 pa vodja oddelka za inštrumentalne in vokalne raziskave v IRCAM (Raziskovalni in koordinacijski center za akustiko in glasbo) v Parizu. Od leta 1981 do 2000 je učil na firenški Glasbeni šoli Fiesole in dirigiral sodoben repertoar v Orchestra Giovanile Italiana.

Pri založbi Pfau Verlag (Saarsbrücken) je izdal knjigi *Laboratorium (Texte zur Musik 1967–1997)* in *Individuum–Collectivum*, ki jo je posvetil individualnemu in kolektivnemu ustvarjanju. Sedaj živi v Parizu. Vinco Globokar, ki je za življenjsko delo leta 2002 prejel Prešernovo nagrado, nedvomno sodi med najvidnejše glasbene osebnosti današnjega časa.

TERRES BRÛLÉES, ENSUITE ...

V skladbi *Požgane zemlje, potem ...* za klavir, saksofon, tolkala, živo elektroniko in zvočni zapis (*Terres brûlées, ensuite ...*, 1998) se Globokar sklicuje na eni strani na delo slikarja Anselma Kieferja, na drugi pa na vojne v nekdanji Jugoslaviji v devetdesetih letih. Ta vsebinski moment značilno skladateljevo razširjanje inštrumentalne igre obda z zvočnimi asociacijami vojne (eksplozije, sirene, presipanje peska) in izvedbo bliža glasbenogledališki izkušnji. Globokarjeva raba elektronike je torej povsem podrejena vsebini in zgodbi.

Primož Trdan

KONCERT STA OMOGOČILA

Ministrstvo za kulturo RS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Mestna občina Ljubljana

Mestna občina
Ljubljana

DSS

Društvo
slovenskih
skladateljev

Koncertni
atelje

INFORMACIJE

Društvo slovenskih skladateljev
Trg francoske revolucije 6
1000 Ljubljana
01/241 56 60
info@dss.si
www.dss.si

www.dss.si